

वा० रा०

॥१३॥

किंबहुना मनस्यपि एतन्नविद्यते ॥ अनेनेच्छाया अपि निरासः ॥ तस्यैवोपपादनं स्वदारेति ॥ ६ ॥ यतस्त्वं धर्मिष्ठत्वादिगुणः अतस्त्वयि धर्मः प्रतिष्ठितः सर्वसत्यं च त्वयि प्रतिष्ठितं ॥ ७ ॥ ननु उक्तव्यसने मयि न भविष्यत इति कथं तव निर्णयोत आह ॥ तच्चेति ॥ वोढुं शक्यं अप्येपि तत्परिपालनं कर्तुं शक्यं ॥ यतस्तत्परिपालनकारणं जितेन्द्रियत्वं त्वय्यस्ति ॥ अतो न भविष्यत इति निर्णयः ॥ ८ ॥ तृतीयं तु व्यसनं प्रसक्तमित्याह ॥ तृतीयमिति ॥ यत् मोहात् निर्वैरं परप्राणाभिहिंसनं क्रियते ॥ तदिदं रौद्राख्यं मृगयारूपं तृतीयं व्यसनं ते तच्च तत्तु तत्सदृशं तु समुपस्थितं राक्षसैः स्वापराधाकरणानिर्वैरत्वं अस्येति बोध्यं ॥ ९ ॥ कुतोऽस्याधर्मस्य मम प्राप्तिरत आह ॥ प्रति

मनस्यपि तथारामनचैतद्विद्यते क्वचित् ॥ स्वदारनिरतश्चैव नित्यमेव नृपात्मज ॥ ६ ॥ धर्मिष्ठः सत्यसंधश्च पितुर्निर्देशकारकः ॥ त्वयि धर्मश्च सत्यं च त्वयि सर्वं प्रतिष्ठितं ॥ ७ ॥ तच्च सर्वं महाबाहो सत्यं वोढुं जितेन्द्रियैः ॥ तव वश्येन्द्रियत्वं च भूतानां शुभदर्शनं ॥ ८ ॥ तृतीयं यद्विद्वैरैर्द्रुप परप्राणाभिहिंसनं ॥ निर्वैरं क्रियते मोहात्तच्च ते समुपस्थितं ॥ ९ ॥ प्रतिज्ञातस्त्वया वीरदंडकारण्यवासिनां ॥ ऋषीणां रक्षणा रथाय वधः संयतिरक्षसां ॥ १० ॥ एतन्निमित्तं च वनं दंडका इति विश्रुतं ॥ प्रस्थितस्त्वं सह भ्रात्रा धृतबाणशरासनः ॥ ११ ॥ ततस्त्वां प्रस्थितं दृष्ट्वा मम चिंताकुलं मनः ॥ त्वद्वृत्तं चिंतयंत्या वै भवेन्निश्चयसंहितं ॥ १२ ॥ नहि मे रोचते वीरगमनं दंडकात्प्रति ॥ कारणं तत्र वक्ष्यामि वदंत्याः श्रूयतां मम ॥ १३ ॥ त्वंहि बाणधनुष्पाणिभ्रात्रा सह वनंगतः ॥ दृष्ट्वा वनचरान्सर्वान् कञ्चित्कुर्याः शरव्ययं ॥ १४ ॥ ज्ञात इति ॥ १०

ननु प्रतिज्ञामात्रेण कथमधर्मप्राप्तिस्तत्राह ॥ एतदिति ॥ प्रतिज्ञातरक्षोवधार्थमित्यर्थः ॥ दंडका इति विश्रुतं प्रसिद्धं वनमित्यर्थः ॥ प्रस्थितेन त्वया पूर्वं प्रतिज्ञातत्वात्तत्कर्तव्यमेवेति तत्प्रसक्तिरिति भावः ॥ ११ ॥ ततो हेतोस्त्वां प्रस्थितं दृष्ट्वा त्वद्वृत्तं सत्यप्रतिज्ञात्वरूपं चरित्रं दृष्ट्वा तव निश्चयसं पारलौकिकं सुखं हितमिह लोकासुखं चिंतयंत्या मम मनश्चिंताकुलं भवेद्भवति रक्षसां बलवत्वेन तेभ्योऽनिष्टसंभावनयै हि कसुरवभंगोऽपि संभावित इति भावः ॥ १२ ॥ यदेवमतो नहि मे इति कारणं तद्रमनारुचौ ममेति सकाशादिति शेषः ॥ १३ ॥ हियतस्त्वं वनंगतः सर्वान्वनचरान् राक्षसान् दृष्ट्वा शरव्ययं कञ्चित्कुर्याः करिष्यसि इदमेव हिंसा लक्षणाधर्मप्राप्तौ कारणं ॥ १४ ॥

आ० का०

॥१३॥